

AMIGOS DE CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.

Abonnementprijs voor Curacao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—

Afzonderlijke nummers fl. 0,25.

Prijs der Advertentie van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PETERMAAL, N° 129.

UITSLUITENDE AGENTEN VOOR EUROPA:

P. JOLY & J. MARTIN.

66, RUE LAFAYETTE, PARIS.

G. LEUCHS & Co

17, BARRETT'S GROVE, LONDON.

De Coerant aki ta sal toer Dia Sabra.

Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar pulitanti.

Pa lugarnan for Curacao, Bonaire i Aruba fl. 10.— pa aña.

Un number só fl. 0,25.

Un anuncio di 1 té 7 regel, fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

Een kruistocht tegen de slavernij.

IV.

Het zal België tot oer verstrekkende Kardinaal Lavigerie in zijn grootse onderneming tot bestrijding van den slavenhandel krachtig ondersteunen. De geldelijke bijdragen vloeien ruim en het getal der ingeschrevenen omdeet te nemen aan den nieuwen kruistocht geeft aan het comité gelegenheid streng en voorzichtig in hun kens te werk te gaan. De liberale Belgische bladen over het algemeen hebben het christelijke werk met belangstelling gevolgd en met ingenomeneheid besproken. Toch ontbreekt het hier op daar weer niet aan herstellende. Men heeft zich afgekeerd van de Kardinaal Lavigerie en schrijft dat hij de bijdragen tot de helft boven het bedrag op. Fransche en Belgische bladen spreken van een gift van 250,000 francs, die door Nederlandsche Katholicken zou geschonken zijn. Dit laatste heeft de Kardinaal zelve in 'openbaar otkend, zeggende: dat hij tot dan toe niets uit Nederland ontvangen had en dat het overdrukken van den slavenhandel in Afrika het werk der Belgen moest zijn.

Mag men geloof staan aan de berichten van eenige bladen, dan zou in 'beginsel reeds zijn vastgesteld, dat te Brussel binnenkort een internationale conferentie zal gehouden worden, die zich zal bezighouden met de beraming van middelen om den slavenhandel en den menschenroof in het zwarte werelddeel uit te roeien, en zouden reeds Engeland en Duitschland de

uitnoodiging van koning Leopold, om zich op deze conferentie te doen vertegenwoordigen, hebben aangenomen.

Wij achten het niet meer dan natuurlijk, dat koning Leopold, die niet geschroomd heeft de soevereiniteit over het uitgestrekt gebied in Middel-Afrika te verenigen met het koningschap in België, de verantwoordelijkheid gevoeld heeft, welke hij door die daad zich-zelfen op de schouders heeft gelegd, en daarom ook van hem het initiatief is uitgegaan, om de europeesche Machten tot een gezamenlijk optreden te bewegen tegen gruwelen, welke een seculair zijn voor de XIX-eeuwsche menscheit. Duitschland en Engeland voorts zijn zoowel door de macht, welke zij kunnen ontwikkelen, als de stelling, die zij innemen ten gevolge van hun veroveringen en het grondgebied, hetwelk zij zich in Afrika verworven hebben, als van zelf aangewezen, om den soeverein van den Congo-Staat in deze ter zijde te staan. Overigens is het getal Staten, van welke in deze krachtige hulp te verwachten valt, niet bijster groot; immers, de bezittingen zoowel als de invloed van Spanje en Portugal zijn schier uitsluitend beperkt tot kuststreken; Italië tel ondanks het bloed en de schatten, welke het in den jongsten tijd op afrikaanschen bodem verkwest heeft, volstrekt niet mede, terwijl de Fransche Republiek te zeer door allerlei quaestien van binnen- en buitenlandse politiek wordt beziggehouden en daarbij in Europa een te zeer geïsoleerd standpunt inneemt, den thans van haar Regering een krachtig en energiek optreden in verband met andere Mogendheden voor een zaak van menscheit en beschaving zou mogen verwacht worden.

Evenwel — en het zal ons genoeg doen, indien de lezer reeds zelf de opmerking gemaakt heeft vóór wij zijn aandacht daaron vestigen — evenwel is er nog één Mogendheid in Europa, die op een Congres ter bestrijding van den slavenhandel zeer zeker niet behoort te ontbreken; die bij de uitnoodiging tot het houden van zoodanig congres zonder staafende onhoofdsheid niet mag worden voorbijgegaan, en die — wat voor personen, die uitsluitend op de politieke zijde der vraagstukken het oog gevestigd houden, van overwegend belang moet geacht worden — misschien meer dan eenige andere Mogendheid in Europa kan bijdragen en, gelijk zij reeds overvloedig bewezen heeft, ook in werkelijkheid wil bijdragen, om in Afrika de zaak der menscheit en der beschaving te doen zegevieren. Die Mogendheid — behoeven wij het nog te zeggen? — is de H. Stoel, is de Paus.

Toen wij boven zeiden, dat het initiatief tot het houden van een congres was uitgegaan van koning Leopold, was dit slechts gedeeltelijk juist, namelijk alleen wat de uitwerking en het eerste begin van uitvoering van het plan aangaat. Maar het initiatief tot bestrijding van de slavernij in Middel-Afrika — tot onsterfelijke eer van het Pausdom zal het door de geschiedenis worden geboekstaafd — komt onder de vorsten van Europa toe aan Leo XIII. Reizigers en geleerden, welk waar, hadden reeds vroeger eenige bijzonderheden omtrent den afrikaanschen slavenhandel in hun werken en reisbeschrijvingen vermeld, doch wetenschappelijke haften worden slechts door weinigen gelezen; bovendien, de schrijvers werden niet bezield door het hart van den missionaris, van den Apostel. Niet door

hen werd de toon aangeslagen, welke door de geheele beschaafde wereld zou gehoord worden, die weerklank zou vinden in alle gevoelige harten; niet over hen was de geest vaardig geworden, die eenmaal een Peter den Kluizenaar bezielde, om te gaan tot Vorsten en volken en hun het rood van verontwaardiging en schaamte op de wangen te jagen over de namelooze ellende en boosheid, waardoor een geheel werelddeel bedreigd wordt met ontvolking, zonder dat door het beschaafde en christelijke Europa een hand tot redding werd uitgestoken.

Deze grootsche taak — wij weten het — heeft Mgr. Lavigerie op zich genomen. Hij heeft dit gedaan, niet eigennachtig of op eigen gezag, maar hij heeft het gedaan, gelijk hij bij elke gelegenheid nadrukkelijk deed uitkomen, op last en in gevolge een opdracht van den H. Stoel. Eerst door zijn Encycliek aan de bisschoppen in Brazilië, waar hij op welsprekende wijze ook de graven van den afrikaanschen slavenhandel in het licht stelde, daarna door het wegslepend woord van Mgr. Lavigerie heeft de Paus, als ware het met geweld, Vorsten en volken uit den slaper opgewekt om de oogen omtrent den slavenhandel te doen opengaan.

Om die reden alleen reeds komt bij een congres, dat *imperialisme des Pausen* wordt bijeen geroepen om middelen te beramen, ten einde de slavernij uit te roeien en den schandelijken menschenhandel in de toekomst onmogelijk te maken, aan den H. Stoel in den persoon van zijn vertegenwoordiger een eerste plaats toe.

Zou het in het algemeen onbillijk en tevens ondankebaar wezen, indien door de europeesche Regeringen in

FEUILLETON.

KIKO UN MAMA POB SUFRI.

I.

Tabata haci un frioe extraordinario den ultimo dianan di Januari di aña 1811. Cajanan di Anvers, na Belgica, tabata cubri cu nan panja di invierno i e blanco puro di sneeuw tabata haci nan brilla; na sneeuw no tabata cai na pida pida moli contentando hasta di heide, cu n'e miles di forma differentenan, cu e sa toema; al contrario, e tabata cu duro i e tabata zona manera hagel contra glas di ventananan, — i un bintoe frioe di Noord tabata corre cu mayor parti di hende, cu presenta nan for di porta di nan cas.

Apesar di tantoe frioe i maske no tabata mas cu melior di mainta tabatin hopi hende riba cuja un Dia Biernes mainta. Muchanan tabata corre pa cubita nan curpa, hende grandinan tabata soepla den nan manoe, i hendenan di trabao tabata bati nan curpa cu nan brazo.

N'e momento ai un moli tabata camina masja sosegá riba cuja. Mesteta cu e tabata conoe toer e hendenan cu ta biba den e cuja, pasobra e tabata drenta i sali toer e cas poberman, i mucho be e tabata bandona e casnan cu e un expresion di satisfaccion riba su cara. Un mantel diki, focra cu satin, tabata cubri su boenta curpa; su cabez gracioso i su cara, cu ja frioe a coeminsa haci un poco pars, tabata bira mas interesante bao di un sombré di terciopelo;

su garganta tabata lora den un lino abrido, mientras e tabatin su manonan seculé den un boenta panja di lana. E mos, cu e parece tabata basta rico, tabata pa rá na porta di un cas, cu e tabata toer ela pa drenta, ora di golpi e a mira un otro mos, su conoe, ta bini di aleuwer el a keda para na porta di e cas poberman ora cu e su amiga tabata cerca djé cu harimentoe el a bai contré bisando:

— "Bon dia, Adela, ¿cu bai?"

— "Asina, asina, ¿¿ bo?"

— "Gracias na Dios mi ta salú i a sina contentoe, cu mi no por bisa bo."

— "¿Pa kiko bo ta tantoe contentoe? Parce mi cu e tempoe frioe-aki no ta nada divertido."

— "Pa mi sí, Adela. Apenas ta un ora cu mi a lanta for di cama i ja mi a bisita bini cas poberman. Ma, ai Adela, mi a mira pobreza, miseria cu ta kibra coerazon di hende. Humber, frioe, enfermedad, desdenez, — ta incomprendible. O, mi ta sinti mi feliz cu mi tin algun placa; pasobra, ta asina dusi pa hende haci bon!"

— "Adela, bo no conoe hende poberman. No huzgan pa e limosneronan, cu ta camina pidi riba cuja considerando cu e un fidi descendé; no huzga nan pa e pidiñonan, cu ta susia i kibra nan panja pa expres, cu intencion di inspira horror i compasion. Ban cu mi, Adela, lo mi haci bo mira familia trahado poberman, cu su panja no ta kibra, cu su cas no ta susia, ni cu lo no habri nan boca pa pidi, ma solamente pa gradici i bendiciona. Lo bo mira humber pintá den nan cara, — pida pa pida den nan manoe, cu e muerdun, lágrima di maná desgraciadonan, desesperacion sombrio di poberman tatanan.... Ai! si bo tira un bista riba e escenanai di miseria i sufrimentoe, ki un alegría angelical lo bo sinti ora bo por troca e situacion tristoe-ai cu e un poco placa! — Lo bo mira poberman cristurman tene bo panja i baha rondó di bo; lo bo mira un mama infeliz pone su manoe cerca otro i huri cu bo; lo bo mira un tata, tolandri pa gratitud, primi bo manoe fin den su manoe duro di trabao pisa i banje cu lágrima cu ta kima! — Auto, auto bo tambe lo drama lágrima di salvacion, Adela, i lo bo no ranea bo manoe for di e humber, maske ki duro su manoe ta.... Si, Adela, recuerdo di e familia desgraciadonan-ai ta haci mi maloe."

Mientras Ana tabata conta e circunstan- cia horribles di pobreza den invierno cu e un sentimiento profundo i cu e un boz imponente, su amiga no tabata papia ni un palabra, ni sikiera e expresion corticoenan cu ta manifesta participacion di e cu te tene. Ana su sentimiento a pasa completa-

mente den coerazon di Adela; i ora Ana a bisa cu e tabata sa cu e tabata sa cu e cas poberman, net e tabata sa cu e cas poberman.

— "Ana," — Adela dice — "mi ta bai cu bo, ban bisita poberman. Mi tin placa suficiente cerca mi. Laga nos dedica henter unainta-aki na haci bon obra. O, ki contentoe mi ta, ke mi a contra bo."

Ana a keda mira su amiga cu satisfaccion, i den su cara tabata basta pa hende mira, cu e feliz e tabata sinti, di a haja un bienhechora mas pa su poberman. E cu e Adela a camina algun paso mas adilanti i un a drenta un cas, caminda nan tabata sabi cu e tin familia desgraciado.

Ana a lochida di drenta e cas mes dilanti di e cas e tabata para, — e tabata mira Adela bini, — eai ta di pordoné, considerando cu e nunca ainda el a drenta al, i cu e solamente e kier a drenta e mainta-ai pa mira cu e por tabata cas di algun familia poberman cu e no conoe ainda.

II.

Den un kamber di e cas, dilanti di e cas Ana a keda para, tabata biba un familia desgraciado. Cuater muraja suñ tabata unico testigo nuda di pena i sufrimentoe cu e tabatin aidi; i hasta di e escena tristoe, cu e tabata presenté den e kamber, tabata pa jena coerazon di hende no solamente cu compasion, ma tambe cu un cierto sentimiento di odio contra sociedad. Aire tabata aidi mes frioe cu e riba cuja, i panja di e hendenan, cu e tabata biba ai, tabata manera muhí i frioe tabata jega te na nan curpa; den fogón tin un poco candelá, cu e cu algun pida meubel ki-

deze de Paus werd voorbijgegaan, een en ander zou nog stuitender voorkomen, indien het congres — zooals het plan schijnt — op voorstel van den koning van België, gehouden werd te Brussel, waar de H. Stoel bij de Regering een vasten vertegenwoordiger bezit.

Het zal wel onnoodig zijn, er veel over uit te weiden, hoe, afgezien ook in deze quaestie van recht en betamelijkheid, de H. Stoel, door de overige belanghebbende Mogendheden tot deelneming aan een congres geroepen, de allergrootste diensten aan de gemeenschappelijke zaak bewijzen zou.

't Is waar, dat de Paus op dit oogenblik een gevangene is zonder legermacht van gewapenden; maar de Paus beschikt, ook in Afrika, over een leger missionarissen en trouwe dienaren, die reeds bewezen hebben wat zij in den strijd tegen de barbaarschheid vermogen. Zou de Paus *soldaten* in de gewone betekenis van het woord voor Afrika verlangen, wij hebben reeds nu gezien, dat ook dezen, zoodra zij begerd worden, vrijwillig zullen toessnellen.

Ook nog om een andere reden moet de deelneming van den H. Stoel voor het welslagen van een gemeenschappelijk optreden van verschillende europeesche Mogendheden tegen de slavernij in Afrika van het allergrootst gewicht en het hoogste nut worden geacht.

Terwijl de overige Mogendheden allen min of meer verschillende en uiteenlopende *eigene* belangen in Afrika te verdedigen hebben, terwijl zij allen eigen invloed en bezittingen wenschen uit te breiden of te bevestigen, kan in sommige gevallen een geest van naïfver en verdeeldheid nauwelijks uitblijven. In dergelijke omstandigheden nu kan het niet anders dan heilzaam en hoogst nuttig werken, indien in dezelfde vergadering ter behartiging van een gemeenschappelijke zaak ook een macht vertegenwoordigd is, die door allen wordt geëerbiedigd en daarom met gezag kan optreden, terwijl zij buiten het doel, waartoe zij met de overige Mogendheden samenwerkt, geen *eigene* belangen, die aan dat doel vreemd zijn, in het oog heeft te houden.

Dat de Paus, ook nadat hem zijn tijdelijke macht werd ontnomen, het karakter van soevereine macht heeft behouden, wordt in de staatkundige en diplomatieke wereld algemeen erkend. Duitschland, bepaaldelijk heeft, voor korten tijd het soevereine karakter van den Paus ten volle in het licht gesteld door de aanbidding aan Leo XIII van het mededeaarschap in de Carolinen-quaestie; geen der Mogendheden voorts, welke met den H. Stoel op den voet,

waarop dit met andere soevereinen gebruikelijk is, diplomatieke betrekkingen onderhouden, kan de soevereiniteit van Leo XIII een oogenblik in twijfel trekken, en zelfs Italië wordt door de uitdrukkelijke bepalingen der Waarborgenvet gedwongen die aan te nemen. In geen geval kan dus de treurige en exceptionele toestand, waarin op dit oogenblik de Paus te Rome verkeert, reden zijn om den H. Stoel uit te sluiten bij het houden van een congres, waar hij volgens recht en rede behoort vertegenwoordigd te zijn.

Het congres in deze regelen besproken is niet hetzelfde en staat niet in verband met het te Parijs door Kardinaal Lavigerie benoemde Comité, waarvan in de telegrammen deze week hier ontvangen, sprake is. Hierover zien wij nadere berichten te gemoet.

Een gedenkschrift.

Den 2 September 11. verscheen de officiële *Reichs-Anzeiger* met een keizerlijk besluit, waarbij, ter gelegenheid van het doopfeest, van Oscar Karl Gustaf Adolf, vijftien zoon des Deutschen Keizers, de gedenkschriften of oudjaars-aanteekeningen van wijlen keizer Wilhelm worden openbaar gemaakt. „Die aanteekeningen,” zegt de Keizer, „leggen een kostbare getuigenis af van den zielenadel, den edelen, vromen zin van den afgestorvenen. De kennisneming daarvan mag het volk niet onthouden worden. Derhalve heb ik op dezen voor mijn Huis zoo gewichtigen dag besloten, een uittreksel daarvan openbaar te maken, als een gedenkteken ter ere van Wilhelm I. en als voorbeeld voor mijn Huis en mijn volk.”

Het blad geeft daarop vier uittreksels, gedateerd tot April 1857, 31 Dec. 1866, 31 Dec. 1871 en 31 Dec. 1871. Van politiek gewicht zijn deze bladzijden uit Wilhelmus dagboek niet; maar zij ademen denzelfden geest van godsvrucht en ootmoed, welke geheel zijn leven gekenmerkt heeft.

De eigenlijke aanteekeningen worden voorafgegaan door een algemeen afscheidsgebed, dien de Keizer reeds den 10 April 1857, dus reeds meer dan dertig jaar voor zijn dood, had ontworpen. Daarin zegt hij:

„Wanneer dit geschrift aan de mijnen in handen komt, behoeft ik niet meer tot de levenden. Moge het mij vergund zijn, afscheid te kunnen nemen van hen, die mij dierbaar zijn en mij zullen overleven. Mocht de dood mij overvallen, dan moge mijn geheele leven een voorbereiding voor hiernamaals

zijn geweest! Moge God mij een barmhartig rechter zijn!”

Later heeft hij er nog bijgeschreven:

„Een veel bewogen leven ligt achter mij. Naar Gods ondoorgroendelijke beschikking zijn lief en leed bij gestadige afwisseling mijn deel geweest. Het treurige lot, hetwelk ik als kind mijn Vaderland zag ondergaan en het vroeger verlies eener onvergetelijke, geliefde moeder vervulde reeds vroeg mijn hart met ernst. De deelneming aan den oorlog van 1813—1815 tegen Napoleon gaf het eerste lichtpunt in mijn leven.”...enz.

Na hierbij verder allen gedachtig te zijn geweest, wier vriendschap en welwillendheid hij in die moeilijke tijden heeft ondervonden, en na daarbij zijn gevoel te hebben uitgestort over den troost des wederziens, eindigt de Keizer aldus: „Ahnachtige! gij kent mijn dankbaarheid voor al het goede en smartelijke, hetwelk mij hier beneden is ten deel gevallen. In uwe handen beveel ik mijnen geest. Amen.”

Inden oudjaarsnacht van '66 schreef hij, hoe na zijns broeders overlijden het aanvaarden der kroon eigenlijk tegen zijn natuurlijke geneigtheid streed en hoe hij met nederig opzien tot God, die hem sterkte, de zware verantwoordelijkheid op zich nam om Pruisen in beslissende tijden te regeeren. Hij herinnert aan al het leed dat de Conflictsperiode hem deed gevoelen en hoe hij nochtans genoodzaakt was de legermacht ten volle te handhaven als den hoeksteen van Pruisens toekomst. „Ik vergeef,” zegt hij, „allen, die mijn beoeleningen, waarmee ik steeds het welzijn des vaderlands beoogde, hebben tegenwerkt; doch mijn nakomelingen mogen niet vergeten, dat tijden als die van 1861 tot 1865 (de periode van parlementair conflict) mogelijk waren.”

Rechtstreeks met betrekking tot den oorlog van 1870 schreef hij verder dit:

„In alle nederigheid erken ik de goddelijke genade, die mij in het afgeloopen jaar had nitverkoren om, op mijn hoogen leeftijd een verandering van toestanden teweeg te brengen, die tot heil van het kleinere en grootere vaderland schijnt bestemd te zijn. De armee staat op dit oogenblik voor aller oogen onovertraffen. De geest, die haar bezielt, is de uitdrukking der gezindheid, die mijn groote voorvaderen bij de natie hebben aangekweekt. De armee in al haar onderdelen vinden in deze ernstige ere van de scheiding des jaars mijn innigen dank voor de toewijding en opoffering, waarmee zij aan mijn roepstem gehoor heeft gegeven en voor mijn oogen heeft gezegevierd.

een feit waarvoor ik Gode mijn ootmoedigen dank blijf stamelen. Maar ook geheel Pruisen ontvange hier mijn koninklijken dank voor de gezindheid, welke het in dit gedenkwaardig jaar heeft aan den dag gelegd. Waar zich zulk een vaderlandsliefde openbaart daar bestaat de gezonde zin, die de natie groot maakt, en daarom blijft God haar zichtbaar zegenen. Mijn levendigen dank aan allen, die mij behulpzaam zijn geweest om door donkere tijden heen het lichtpunt dezes jaars te bereiken! Moge Gods zegen immer op Pruisen rusten en Pruisen zich dien zegen waardig toonen! Moge mijn zoon en zijn nakroost zulk een volk en zulk een leger om zich heen zien; mogen zij door *bezaadigen en met den tijd overeenstemmenden vooruitgang* beider welzijn zorgvuldig bevorderen en voor Pruisen de positie versterken, welke het zich door de Voorzienigheid zooblijbaar ziet aangewezen.”

De woorden „bezaadigen, met den tijd overeenstemmenden vooruitgang” zijn in het keizerlijk handschrift dubbel onderstreept.

Na de groote zegespraal op Frankrijk schreef de Keizer den 31 December 1871:

„God was met ons. Hem zij lof, prijs, eere en dank! Toen ik aan het einde van het jaar 1866 met een warm, erkentelijk hart God mocht bedanken voor Zijn genade, Hem mocht loven voor de zoo onverwacht glorierijke gebeurtenissen, die tot heil van Pruisen strekten en den aanvang der hereeniging van Duitschland bleken te zijn, toen moest ik gelooven, dat de taak, mij door God opgelegd was volbracht en dat ik, in rust en vrede voortgaande eenmaal voor mijn zoon tot zijn geluk den arbeid kon nalaten, vooruitziende dat het hem gegeven zou zijn, de zuidelijke helft van Duitschland met de noordelijke tot een geheel samen te brengen. Doch naar Gods ondoorgroendelijke raad besluiten moest het nog in mijn roeping liggen, zelf die eenheid tot stand te brengen, gelijk zij thans tot stand gekomen is na dezen oorlog, dien Frankrijk zoodwarselijk is begonnen, en die in maanden even roemrijk als bloedig is ten einde gebracht. Wanneer ooit in de Geschiedenis de hand Gods zichtbaar is geweest, dan heeft men in de jaren 1866, 1870 en 1871 haar gezien. De deutsch-fransche oorlog, die als een bliksemstraal uit een helderen hemel viel, heeft binnen weinige dagen geheel Duitschland verenigd; onze legerscharen behaalden de eene zege na de andere, en hielden, ook met smartelijke opofferingen, den strijd vol, gelijk het alleen door Gods wil mogelijk was. Dien wil stelde mij mannen ter zijde, om dat groote werk te vol-

brá, i koe ta doema de vez en cuando eoe dificultad un poco clam. Riba un cama meimei di kamber tin un joe ehikito maloe, no mas bienu koe un anja, su cara geel, su braza flacoenan i su wowa hundoenan tabata doema hende mas koe motiboe pa corda koe un lugá den cementerio tabata sperá pronto. Riba un piedra duro, banda di e jioe tabata sinta un mohé di poco edad, eoe su manoenan tapá dilanti di su cara. Su panjanan, aunké tempoe a haci nan perde nan coló, no tabatin senjal di e pobreza, koe ta implora judianza pública; al contrario, na nan limpieza i na nan hopi cosementoe, na koe casi no tabata eui na bista, hende por a observa eoe cuantoe cuidao e mohé tabata busca di seonde su necesidad.

De vez en cuando un suspiro tristoe tabata salí for di su pechoe i algun gota di awa tabata lek for di su dedenan, eoe cual é tabata tapa su cara. Sin embargo, un di mas mínimo movimiesto di e jioe maloe é ta observa e criatura, é ta tapa su curpa frioe un poco i desesperá é ta bolbe toema su posicion tristoe riba e piedra.

Silencio di mas profundo tabata reina den e asilo di miseria; solamente aneew ta bati manera piedra contra glasnán di ventana i bieuos ta zonn den schoorsteen.

Ta hopi ora eaba koe e mohé a keda sinta manera na sonjo riba e piedra; e jioe maloe no a move, i e mama no a amta cabez; hasta tabata parce koe é ne tabata jora mas; pasobra e gotanan di awa no tabata brilja mas na su dede. E kam-

ber tabata manera un graf, koe lo no a habri nunca mas.

Di ripintoe, un boz zwak a salí for di den hoeki banda di fogón:

— „Mama, mama dusji, mi tin kamber!”

E kelaementoe ai tabata di un mucha homber di cinco ó seis anja, koe tabata sintá den un hoeki banda di fogón, toer lorá den otro pa busca un poco ejante, koe casi hende no por a nota, koe é ta ai. E tabata tembla manera hende eoe euntura; i eoe un poco atencien, hende por a tende con su djentenan tabata bati contra otro.

Sea koe e mama no a tende su kelaementoe, ó koe no tabata posibel pa el a doema su jioe lo ke é tabata pidi, é no a respondé i el a keda sinta sin move. A bolbe sigui un momentoe di silencio di sepulcro; na poco despues e mucha a bolbe grita: — „Mama dusji, mi tin kamber. Ai, mama, duna mi pida pam.”

E ora ai e mama a halza su cabez; pasobra boz di su jioe tabata muchoe tristoe i ta sigur koe el a corta manera un euhioe den su coerazon di mama. Un candela sombrio tabata brilja den su wowan i hende por a mira duda den nan. El a responde eoe un torrente di lágrima.

— „Jan, jioe di mi alma, u jora, pa amor di Dios! Mi tambe ta m-eri di kamber, mi jioe, — i no tin nada mas di come na cas.”

— „Ai, mama, mi tin doló den mi barica, ... doema mi pida pam.”

N'e momento-ai e mucha su cara tabata asina lastimoso, kamber tabata asina

profundamente marcá den su cara, koe e mama telondrá a bula lanta manera koe é tabata bai haci un acto di desesperacion; temblando el a hinea su manoe bao di coesintji di e jioe maloe i el a saca un pida pam secoe, eoe cual el a bai cerea e jioe eoe kamber.

— „Ata, mi jioe!” — é dicei — „mi a seón-de e pida pam-aki pa mi coesinja papa pa bo pober roeman maloe; ma mi ta kere koe e pober criatura no tin mester di pam mas...”

Su boz a pega aden; su coerazon tabata muchoe cargá eoe sufrimiento. Asina Jan a mira e pam brilja den su wowa manera un strea di felicidad el a bula eoe toer dos su mano afó, el a cohe e pida pam manera un lobo ta cohe su victima.

E pober mama a bolbe bai cerea su jioe maloe, el a para miré un poco, i el a bolbe eui manera sin forza riba e piedra banda di cama.

Eoe ansia, na mes tempoe eoe un alegría sin igual Jan ta hinea su djentenan algun be den e pam te ora el a come algo mas koe mitar; e ora-ai el a stop, el a keda mira e pida sobrá eoe gusto di sigui comé, na é no a come mas. Por fin el a lanta para, el a bolbe mira e pida pam, el a camna poco poco bai cerea su mama; despues koe el a sagudié na su braza pa lamté for di e especie di sonjo, den cual e pober mohé tabata, el a doema su mama e pida pam bisando eoe un boz masjá dusji:

— „Mama, toema! Mi a sobra pida pa nos Mina maloe. Mi tin hopi kamber ainda i hopi doló den mi barica, ma

ora papa bini cas lo mi haya un botram, zao mama?”

E pober mohé a braza su jioe i primie duroe contra su pechoe; un momentoe despues, sin koe el a sinti el a laga e jioe zak for di riba su roedia i el a bolbe eui den su tristeza di promé. Jan a bai poco poco te cerea su roeman ehikito maloe, el a sunnji su cara flacoe i geel, bisando: „Droemi di bo, mi roeman dusji!” — i el a bolbe bai sinta den su hoeki banda di fogón.

Tabata hustamente e ora-ai koe Ana tabata para dilanti di e cas pober i koe el a mira Adela tabata bini.

Henter un ora a pasa ainda, sin koe e mama desgraciadoe a lanta for di su sonjo amargo. E tambe tabatin kamber, é tambe tabata sinti doló den su stoma basji, ... na é tabata sinta na un cama di morto horribel; é tabata spera eoe ansia e momento terribel, koe é, mama, lo a mira su jioe hala último roséa i moeri. — E tabatin tempoe auto pa corda e dolonan koe é tabata sinti? No! un mama ta semper mama; fortuná é desgraciadoe, rícoe ó pober, no tin un sintimentoe mas profundo, ningun pasion mas poderoso, koe é sintimentoe, koe ta mara un mohé na su jioe, i e sintimentoe, e pasion-ai ta mas intimo i mas grandi cerea esnan, koe sabi ki cuidao, ki ansia i cuantoe sodó di nan frepta nan a dedica na nan jioenan.

Principalmente hende pober sabi esai.

(E ta sigui.)

brenge. Die wil versterkte de gezondheid der strijdenden in toewijding en volharding en ongeken de dapperheid, zoodat Pruisens vanen en die zijner bondgenooten een onvergankelijken roem en nieuwe ere behaalden. Die wil bezielde het volk met een ongeken de offervaardigheid, ter verzachting der wonden, welke de oorlog onvermijdelijk toebrengt. Met een ootmoedig hart prijs ik den genadigen God, die ons waardig keurde, zulke groote dingen naar Zijn wil te volbrengen. Moge Zijn genade ons verder ter zijde staan bij den verderen opbouw van het nieuwe Duitschland, tot hetwelk nog eerst de grond is gelegd. Moge het ons deel zijn, in ootmoed te genieten wat in bloedige heete kampstrijden is verworven. Heere, uw wil geschiede!"

Zeven jaren later na de moord-aanslagen van Hödel en Nobiling schreef de Keizer:

"Er loopt een jaar ten einde, hetwelk voor mij een noodlottig jaar moest zijn. Gebeurtenissen van diep schokkende aard hebben mij den 11 Mei en 2 Juni getroffen. Het lichamelijke lijden moest onderdoen tegenover de smart, dat zonen van Pruisen een daad volvoerden, wier gevolgen ik op mijnen hoogen leeftijd zoo moeielijk kon te boven komen en die mij hart en gemoed voor al mijn overige levensdagen moest bezwaren. Doch ik moet mij overgeven aan den wil Gods, die dit alles toeliet en mij tevens Zijn genade en barmhartigheid deed onder vinden, daar Hij mij niet slechts in het leven hield, maar mij ook de gezondheid gaf die mij weder voor mijn werkzaamheden geschikt maakte. Dus loof ik God voor Zijn beschikking, waarin ik tevens een vermaning zie om tot mij zelven in te keeren alvorens voor den rechterstoel des Almachtigen te verschijnen"....enz. enz.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

— Bij Koninklijk Besluit is aan den Heer P. A. Gorsia, koopman op Curacao, vergunning verleend tot het aannemen van het ordelteken der derde klasse van het Hertsche van den Bevrijder, hem door den President van de Vereenigde Staten van *Venezuela* geschenken.

— Bij Gouvernements beschikking is de Heer John Mathias benoemd tot Oorwaarder en bode bij den Raad van Justitie en bij het Kantongerecht op *St. Eustatius*, tevens Cipier aldaar; is de bestaande quarantaine voor schepen komende van *Matinique* opgeheven.

— Bij het afbreken van een stelling aan de voltooide katholieke kerk te San Wilibrordo is een onvoorzichtigheid begaan, die vreeselijke ongelukken ten gevolge had kunnen hebben. Door het te spoedig los maken waarschijnlijk zijn elf arbeiders naar beneden gevallen met het gevolg, dat vijf hunner werden gewond en de overigen met den schrik vrijkwamen. Van de vijf gewonden is één, die op de borst gevallen is, ernstig ziek.

— Verleden Maandag is het duidelijker dan ooit gebleken, dat de stoomsloop, welke gebruikt wordt om de brug te openen en te sluiten, niet krachtig genoeg is voor elke gebeurtenis. Dien dag nl. waande het een weinig hard uit het Noorden terwijl de stroom sterk naar het Zuiden trok, en toen de brug tegen 4 ure 's namiddags geopend moest worden om doorgang te schenken aan de Engelsche boot *Derwent*, werd de sloop met kracht naar de Zuidzijde getrokken, zoodat de pontons aan den droogen kant van Oranjestad vastgeraakt zijn. Ten half negen ure 's avonds is men eerst er in geslaagd de brug te sluiten.

Gedurende dien tijd, ruim vier uren, dat de passage gestremd was, heeft men van wege de Directie vóór de Spaar- en Beleenbank geen pontjes, noch stoomsloop of wat ook gezien, om het publiek over te brengen, gelijk het in het passage-tarief wordt vermeld.

Wij veroorlooven ons de aandacht van den heer Smith op deze ongeriefelijkheid te vestigen.

— J1. Woensdagmorgen is het Fransche

oorlogsschip *Bisson*, commandant Antoine, naar Martinique vertrokken.

— Op den 23n dezer werd het eiland Barbadoes door een cyclon geteisterd.

NEDERLAND.

— Onze Oost begint — men zou bijna zeggen op onrustbarende wijze — de aandacht te trekken van onze Duitsche naburen. Onlangs heeft de *Köln. Ztg.* een uitgebreid feuilleton gewijd aan „Der Holländische Colonialsoldat,” waarin de schrijver, die in het Nederlandsch-Indische leger heeft gediend, een vrij donker gekleurde schets levert van het leven van den soldaat in dat leger. Nu weer wordt een ander bewijs van belangstelling onder de oogen der Duitschers gebracht, dat een veel ernstiger karakter draagt.

In een hoofdartikel, tot opschrift dragende: „De koloniale macht van Holland,” bespreekt de *Münchener Neueste Nachrichten* de jongste gebeurtenissen op Java en geeft een overzicht van den Atjeh-oorlog. Ten slotte lezen wij in het artikel: „De ontruiming van Atjeh moet als het begin van het einde der Hollandsehe macht in de koloniën beschouwd worden. Holland is, met zijn 30,000 man troepen in Indië, waarvan hoogstens 20,000 man als goede soldaten te rekenen zijn, niet in staat, zijn gezonken prestige weder te herstellen. Java, dat alleen zoo groot is als Zuid-Duitschland met de Rijkslanden; Sumatra, dat een oppervlakte heeft als Frankrijk en Spanje samen; Borneo en Celebes, al deze bloeiende koloniën zien in het succes der Atjehmeezen Hollands machteloosheid, en de toekomst zal doen zien, dat ook zij reeds lang het uur verbeiden, waarop zij het Hollandsehe juk zullen afschudden.

„De stammen in die koloniën zijn echter onderling te onenig om zonder Europeesche heerschappij te kunnen blijven; daar behoort een macht te zijn, sterk genoeg om werkelijk te kunnen heerschen. Of Holland, breekt eenmaal de opstand uit, daartoe in staat zal zijn, is zeer te betwijfelen.

„Wordt Holland echter van daar verdreven, welke der Europeesche groote Mogendheden zullen dan deze rijke koloniën ten deel vallen? Het is een vraag, die in de politiek der toekomst, en wellicht der naaste toekomst, van zeer groot belang zal worden.” Dit is wel een belangstelling, die aandacht verdient.

— Wegens ongesteldheid van Z. M. den Koning heeft de president van den ministerraad, den 16n dezer, de Kamers der Staten-Generaal geopend. Het wetsontwerp ter wijziging van het tarief van rechten op suiker werd ingediend.

RUITENLAND.

ITALIË. — Op den 29n. dezer had weder het schandaal plaats der viering van den verjaardag der ineeniging van Rome door de Italiaansche troepen.

FRANKRIJK. — Het blad *La France* is van meening, dat de regering in aanmerking genomen de slechte oogst, verplicht zal zijn de invoerrechten op granen tijdelijk op te heffen.

— Don Carlos heeft een brief aan Prins Valori geschreven, waarin hij dezen zijn dank betuigt voor de ridderlijkheid die de partijgenooten des prinsens jegens hem betoonen. Verder deelt Don Carlos zijne aanspraken op den Spaanschen troon mede, en verzekert hij, dat hij alleen de wettige koning is van dat land.

— Isidore, Hoofdrabijn van de Sinagoge van Parijs, is overleden.

— Ten gevolge eener prijsverlaging van het brood, door den gemeenteraad gesteld, hebben de bakkers van St. Denis hunne bakkerijen gesloten. De arbeiders zijn daartegen in verzet gekomen en hebben de patroons verplicht hunne bakkerijen op nieuw te openen. Er heerschte groote opschudding.

— Generaal Salomon, ex-president van Haiti, heeft te Parijs de operatie *Cystotomie* ondergaan en be-

vindt zich dientengevolge in zeer ernstigen toestand. Een telegram van gisteren meldde, dat hij op sterven lag.

— Kardinaal Lavigerie heeft eene vereeniging tegen den slavenhandel in Afrika gevormd. Vele aanzienlijke personen hebben zich als leden laten inschrijven.

— De regering heeft bevel gegeven aan de kannoneerbooten aan de West-Kust van Afrika, om de schepen te vervolgen, die onder de Fransche vlag handel drijven in slaven.

— Op Fransch grondgebied heeft men het lijk gevonden van een Duitschen officier; de hersenspan is door een kogel doorboord. Bij het onderzoek van het lijk is gebleken dat men met zelfmoord te doen had; dit heeft de ontstane opschudding tot bedaring gebracht.

SPANJE. — De Cortes zal hare zitting in de maand October sluiten om die in December opnieuw te openen.

— De bladen van Malaga melden, dat generaal Boulanger *incognito* door de stad is getrokken met bestemming naar Madrid, Grenada en Barcelona.

DUITSCHLAND. — De 35ste algemeene Katholieken vergadering wordt thans te Fryburg in Baden gehouden. De stad is in vlaggen-tooi, en de enorme zaal, waarin de vergadering plaats heeft, is prachtig versierd. Het bruine houtwerk en de donkerroode wanden maken een harmonisch geheel. De tribune is met rood laken en geel-witte feesttoenen bekleed. Aan groen, decoratieschilderwerk en opschriften ontbreekt het niet. De wapens van het aartsbisdom Fryburg en de overige diocesen, de busten van Paus en Keizer en de apostelen Petrus en Paulus prijken voorts in de zaal. Ruim duizend leden zijn reeds aangekomen, waaronder dr. Windthorst, die bij den bekenden uitgever Herder logeert.

Zondagavond werden de gasten ontvangen, en dr. Windthorst sprak eene schoone redevoering uit over de Orden-quaestie in Baden en over 's Pausen droevigen toestand, tegen welken hij in naam der Katholieken protesteerde.

Door den aartsbisschop van Fryburg werd eene plechtige H. Mis van den H. Geest gecelebreerd; op het kathedraalsplein werd *der kleinen Exzellen*; bij het uitgaan eene geestdriftvolle ovatie gebracht.

Daarna had de opening der vergadering plaats, van welke de heer Müller uit Coblenz tot voorzitter, de heeren dr. Windthorst, vrijheer Von Franckenstein en vrijheer Felix Von Loe tot cöreprezidenten werden gekozen.

Plaatsgebrek belet ons, eene opsomming van de verschillende redevoeringen te geven. Vermelding verdient echter, dat kardinaal Lavigerie eene memorie over den kruistocht tegen de slavernij heeft ingezonden. De vergadering heeft eene bijzondere commissie benoemd ter bestudering van het Romeinsche vraagstuk. De zitting werd gesloten met de kreten: Leve Leo XIII, de groote Paus, wijsgeer en diplomaat!

Dertig aartsbisschoppen en bisschoppen hebben brieven van adhesie gezonden. Aanwezig waren tal van leden van den adel, zooals de prins Von Löwenstein, graaf Hompesch, de barons Schierstedt, een groot aantal leden van Rijks- en Landdag, van den clerus, vertegenwoordigers der pers uit verschillende landen enz.

— Het bezoek van graaf Kalnoky aan Bismarek heeft, volgens geloofwaardige meeningen, ten doel om eene verandering in de politiek ten opzichte van Bulgarije te brengen; de Oostenrijksche regering stelt eene verhooging der begroting voor. Een te Keulen verschijnend blad zegt, dat uit deze samenkomst blijkt, dat het drievoudig verbond inschikkelijk is voor elke gebeurtenis.

— Te Berlijn zegt men dat vijftig Duitschers, als spionnen, van het Fransche grondgebied verbanen zijn geworden.

— De *Köln. Ztg.* deelt een gerucht mede, volgens hetwelk de Koning van Griekenland afstand zou doen van den troon om plaats te maken voor zijn zoon.

ENGELAND. — De commissie belast met het onderzoeken der beschuldigingen, door de *Times* tegen Parnell ingebracht, heeft den 23n. dezer hare eerste zitting gehouden.

— Te Brisbane, Nieuw-Holland, heeft een verschrikkelijke brand gewoed, waardoor vele eigendommen vernield zijn geworden. De schade wordt op 10 millioen franken begroot.

— De *Cronicle* zegt, dat Frankrijk een Fransch-Russisch verdrag opgemaakt en aan de beslissing van den Czaar onderworpen heeft.

— Naar aanleiding van eene politieke twist had er te Dublin een gevecht plaats tusschen twee regimenten, waarbij 30 soldaten gevallen zijn. De vechtenden werden met de bajonet uit elkander gedreven.

OOSTENRIJK. — Te Wenen is men bezig met grootsche voorbereidselen om den Keizer van Duitschland bij zijn aankondigd bezoek luisterrijk te ontvangen.

— De overstromingen worden minder.

GRIEKENLAND. — De regering heeft aan al de schepen het bevel doen toekomen om zich naar de Turksche wateren te begeven, indien de Porte afziet, voldoening te schenken aan het protest van Griekenland over de aanhouding van Grieksche schepen in Chio.

BULGARIE. — Een te Sofia verschijnend blad maakt een artikel openbaar, waarin de bescherming van de Porte, wordt ingeroepen met het doel om Bulgarije van de Grieksche geestelijkheid te bevrijden en zelfregering te krijgen.

SERVIË. — De behandeling van het geding tot echtscheiding van Koning Milan is bepaald op den 22n November a. s.

V. S. v. N.-AMERIKA. — De kieziersstrijd in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika voor de naderende presidentsverkiezing is nu in volten gang. De partijen wedijveren in het zoeken van het beste middel van reclame. De democraten hebben een aantal transparanten ingericht, welke avond aan avond, in lichtende letters, de kiezers opwekken tot de keuze van hun candidaat, terwijl de republikeinen al de advertentieruimte der waggons van den *elevated-railway* (spoorweg boven de straten) te New-York voor hunne manifesten afgehuurd hebben.

Onlangs beproefden de burgers van Orangetown een reusachtigen vlieger op te laten, met het portret van den republikeinschen candidaat bepekt. De vlieger wilde echter niet goed opgaan, maakte allerlei bokkesprongen en sloeg eindelijk een burger boven op 't hoofd. Een uit de menigte stelde hierop voor het portret van den republikeinschen door dat van den democratischen candidaat, den heer Cleveland, te vervangen, en thans rees de vlieger statig en hoog in de lucht, als wilde hij den Amerikanen bewijzen, dat zij Cleveland, den tegenwoordigen president de voorkeur moesten geven.

— De gele koorts breidt zich steeds in Jacksonville uit; in de aangrenzende steden van Florida hebben zich eenige gevallen voorgedaan.

NOTICIA.

Catolicismo na Inglaterra.

Segun *El Iris de la Fe* di Caracas, Catolicismo ta progressa na Inglaterra di un manera alarmante pa secta protestant, koe ta mira millones di Protestant di nacemiento di mas elevá i otro distingui pa sabiduria i fortuna pasa na Iglesia Católica.

Esai nos por mira den un artículo di *Iris*, koe ta trata riba e asunto-ai i koe ta bisa:

„Conbersionnan na Catolicismo ta sigui den Inglaterra. Ja nos a anuncia caba conbersion di Lord

